

This Question Paper consists of 26 questions [Section-A (20) + Section-B (3+3)] and 8 printed pages.
આ પ્રશ્નપત્રમાં 26 પ્રશ્નો [વિભાગ-A (20) + વિભાગ-B (3+3)] અને 8 મુદ્રિત પાનાં છે.

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

અનુક્રમાંક

Code No. **65/SS/A/GU**
કોડ સં.

SET / સેટ

A

POLITICAL SCIENCE
રાજનીતિ વિજ્ઞાન
(317-GU)

Day and Date of Examination _____
(પરીક્ષાનો દિવસ અને તારીખ)

Signature of Invigilators 1. _____
(નિરીક્ષકોના હસ્તાક્ષર)

2. _____

General Instructions :

- 1 Candidate must write his/her Roll Number on the first page of the Question Paper.
- 2 Please check the Question Paper to verify that the total pages and total number of questions contained in the Question Paper are the same as those printed on the top of the first page. Also check to see that the questions are in sequential order.
- 3 Making any identification mark in the Answer-Book or writing Roll Number anywhere other than the specified places will lead to disqualification of the candidate.
- 4 Write your Question Paper Code No. **65/SS/A/GU-A** on the Answer-Book.

સામાન્ય સૂચના :

- 1 પરીક્ષાર્થી પ્રશ્નપત્રના પ્રથમ પાના પર પોતાનો અનુક્રમાંક અવશ્ય લખે.
- 2 કૃપયા તપાસી લેવું કે પ્રશ્નપત્રના કુલ પાનાં અને પ્રશ્નપત્રમાં કુલ પ્રશ્નોની સંખ્યા, પ્રથમ પાનામાં ઉપર જણાવેલી સંખ્યાથી સમાન હોય. તે પણ ચકાસી લેવું કે પ્રશ્નો ક્રમમાં છે.
- 3 ઉત્તર પુસ્તિકામાં કોઈ પણ ચિહ્નો બનાવવા અથવા નિર્દિષ્ટ સ્થાનો સિવાય અન્ય કોઈ સ્થાન પર અનુક્રમાંક લખતા પરીક્ષાર્થીને અયોગ્ય જાહેર કરવામાં આવશે.
- 4 ઉત્તર પુસ્તિકા પર પ્રશ્નપત્રની કોડ સંખ્યા **65/SS/A/GU-A** લખવી.

65/SS/A/GU-317-G-A]

1

[Contd...

POLITICAL SCIENCE

રાજનીતિ વિજ્ઞાન

(317-GU)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

સમય : 3 કલાક]

[અધિકતમ ગુણ : 100

-
- Note :**
- (i) This Question Paper consists of **two** Sections, viz., 'A' and 'B'.
 - (ii) **All** questions from Section 'A' are compulsory.
 - (iii) Section 'B' has **two** options. Candidates are required to attempt questions from **one** option only.
 - (iv) Marks of each question are indicated against it.

- નોંધ :**
- (i) આ પ્રશ્નપત્રમાં બે વિભાગ જેમ કે 'A' અને 'B' છે.
 - (ii) વિભાગ 'A'ના બધા જ પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે.
 - (iii) વિભાગ 'B'માં બે વિકલ્પો છે. પરીક્ષાર્થીએ માત્ર એક વિકલ્પમાંથી પ્રશ્નોના જવાબ આપવાના છે.
 - (iv) પ્રત્યેક પ્રશ્નની સામે તેના ગુણ આપવામાં આવેલ છે.

SECTION – A

વિભાગ – A

- 1 Define Liberalism. 2
ઉદારવાદને પરિભાષિત કરો.
- 2 What do you mean by the concept of Justice? 2
ન્યાયની વિભાવનાથી તમારો શો અભિપ્રાય છે ?

- 3 Analyze Marxian concept of dialectical materialism. 2
માર્ક્સના દ્વન્દ્વાત્મક ભૌતિકવાદના સિદ્ધાંતનું વિશ્લેષણ કરો.
- 4 Explain any two features of Parliamentary democracy. 2
લોકશાહી સંસદની કોઈ પણ બે વિશેષતાઓ સમજાવો.
- 5 Who appoints the Prime Minister of India? What is his/her tenure? 1+1=2
ભારતના વડાપ્રધાનની નિમણૂક કોણ કરે છે ? તેમનો કાર્યકાલ શું છે ?
- 6 Highlight the significance of collective responsibility. 2
સામૂહિક જવાબદારીના મહત્વને ઉજાગર કરો.
- 7 Explain any two main objectives of the NAM (Non-Aligned Movement). 2
ગુટ નિરપેક્ષ આન્દોલન (NAM)ના કોઈ પણ બે મુખ્ય ઉદ્દેશ્યો સમજાવો.
- 8 What is the significance of universal adult franchise? 2
યુનિવર્સલ એડલ્ટ ફ્રેન્ચાઈઝીનું મહત્વ શું છે ?
- 9 State the advantages of women's reservation. 2
સ્ત્રીઓના અનામતના ફાયદાઓ જણાવો.
- 10 Mention any five salient features of the Indian Constitution. 5
ભારતીય બંધારણનાં કોઈ પણ પાંચ લક્ષણોનો ઉલ્લેખ કરો.

- 11 Analyze the functions of the Parliament. 5
સંસદનાં કાર્યોનું વિશ્લેષણ કરો.
- 12 Highlight the importance of Indo-US relations in contemporary world politics. 5
સમકાલીન વિશ્વ રાજનીતિમાં ભારત-અમેરિકી સંબંધોના મહત્વને પ્રકાશિત કરો.
- 13 Define Communalism. Describe its main features. 2+3=5
સંપ્રદાયવાદને વ્યાખ્યાયિત કરો. તેની મુખ્ય વિશિષ્ટતાઓનું વર્ણન કરો.
- 14 Analyze the principle of 'Panchsheel' as an objective of India's foreign policy. 5
ભારતની વિદેશનીતિના એક સિદ્ધાંત 'પંચશીલ'નું વિશ્લેષણ કરો.
- 15 Describe the significance of public opinion in a democracy. 5
લોકશાહીમાં જાહેર અભિપ્રાયનું મહત્વ વર્ણવો.
- 16 Explain the causes for the rise of regionalism in India. 5
ભારતમાં પ્રદેશવાદના ઉદયનાં કારણો સમજાવો.
- 17 Explain the basic postulates/assumptions on which Marxism is based upon. 8
એવી મૌલિક માન્યતાઓને સ્પષ્ટ કરો જેના પર માર્ક્સવાદ આધારિત છે.

OR / અથવા

Explain four basic principles of Gandhism.

ગાંધીવાદના ચાર મૂળભૂત સિદ્ધાંતો સમજાવો.

- 18 Examine various provisions of Right to Freedom guaranteed by the Constitution of India. 8

ભારતીય બંધારણ દ્વારા બાંધધરી આપવામાં આવેલ સ્વતંત્રતાના અધિકારની વિવિધ જોગવાઈઓ તપાસો.

OR / અથવા

Examine the effects of National Emergency under Article 352 of the Constitution.

બંધારણની કલમ 352 હેઠળ રાષ્ટ્રીય કટોકટીની અસરોની તપાસ કરો.

- 19 Explain the shortcomings of Indian Electoral System. Examine the steps for its reform. 4+4=8

ભારતીય ચૂંટણી પ્રક્રિયાની ખામીઓ સમજાવો. ચૂંટણી પ્રણાલીના સુધારા માટેના પગલાંઓનું પરીક્ષણ કરો.

OR / અથવા

Explain the meaning of Pressure Groups. Examine their role in a political system. 2+6=8

દબાણ (દાબ) જૂથનો અર્થ સમજાવો. રાજનીતિક પ્રણાલીમાં તેની ભૂમિકાની તપાસ કરો.

- 20 Explain the concept of Sustainable Development. Suggest any five measures to ensure it. 8

ટકાઉ વિકાસની વિભાવના સમજાવો. તેને સુનિશ્ચિત કરવાના કોઈ પાંચ ઉપાયો સૂચવો.

OR / અથવા

Analyze any four major environmental problems.

કોઈ પાંચ મુખ્ય પર્યાવરણીય સમસ્યાઓનું વિશ્લેષણ કરો.

SECTION – B

વિભાગ – B

OPTION – I

વિકલ્પ – I

(World Order and The United Nations)

(વિશ્વ વ્યવસ્થા અને સંયુક્ત રાષ્ટ્રો)

- 21** What do you mean by unipolar world? **2**
એક-ધ્રુવીય વિશ્વથી તમારો શો અભિપ્રાય છે ?
- 22** Explain the role of UNICEF. **5**
યુનિસેફની ભૂમિકા સમજાવો.
- 23** Examine the role of the UN with regard to maintenance of peace. **8**
શાંતિ જાળવવાના સંદર્ભમાં યુએન (UN)ની ભૂમિકાની તપાસ કરો.

OR / અથવા

Examine major UN initiatives for socio-economic development.

સામાજિક-આર્થિક વિકાસ માટે સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (UN)ના મુખ્ય પ્રારંભો (પહેલ)ની તપાસ કરો.

OPTION – II

વિકલ્પ – II

(Administrative System in India)

(ભારતમાં વહીવટી વ્યવસ્થા)

21 What are two main functions of the B.D.O.? **2**

બી.ડી.ઓ.ના મુખ્ય બે કાર્યો કયા કયા છે ?

22 Describe the functions of the PMO (Prime Minister's Office). **5**

વડાપ્રધાનના કાર્યાલય (P.M.O.)નાં કાર્યોનું વર્ણન કરો.

23 Explain Committed Bureaucracy. Examine its merits and demerits. **8**

કોમ્પ્યુટિડ બ્યુરોક્રેસીને સમજાવો. તેના ગુણ-દોષોની તપાસ કરો.

OR / અથવા

Examine any four corrective measures suggested by the ARC for accommodation between political executive and civil servants.

રાજકીય કારોબારી અને કેટલાક નાગરિક વચ્ચેના જોડાણ માટે ARC દ્વારા સૂચવેલ કોઈ પણ ચાર સુધારાત્મક માધ્યમની તપાસ કરો.

Blank Page

